de Jacobsladder

Kwartaaluitgave van de Stichting tot Behoud van het Cultureel Erfgoed van Jacobswoude, onder redactie van de Historische Vereniging O.C. van Hemessen

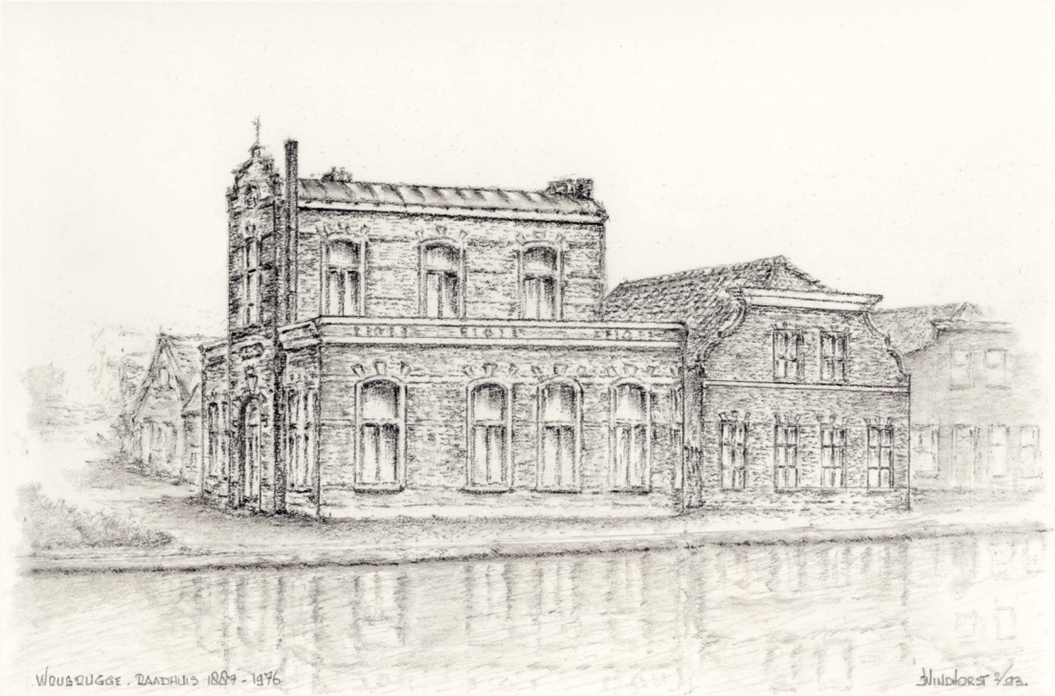

de Jacobsladder

Bij de voorplaat
Jur Windhorst maakte tekeningen van de twee gemeentehuizen op de Van Hemessenkade. Het oudste deed dienst van 1887 tot 1976; het nieuwe tot 1 januari 1991.

36e jaargang nr. 1, januari, februari, maart 2016

Erelid
- *D. Brouwer de Koning, oud-burgemeester van Jacobswoude*
- *C. Karmelk, oud-penningmeester van de vereniging (2012†)*

Voorzitter
- *Ben Beukenholdt, Thuisweide 30, 2481 BK Woubrugge, telefoon 0172-519247, e-mail benbeukenholdt@hotmail.com*

Secretaris
- *Anneke Zwarst Van Eeghenstraat 40, 2481 XS Woubrugge telefoon 0172-518186 e-mail: a.h.zwarst@ziggo.nl*

Penningmeester
- *Frits Rohling, Theo Bosmanlaan 17, 2355 DA Hoogmade, telefoon 071-5018645, e-mail tjerkhiddes@kpnplanet.nl*

Bestuursleden
- *Thea Kok-Lansbergen*
- *Peter de Lange*
- *Ed Molenaar*
- *Arjen Schreuder*

Redactie
- *Thea Kok-Lansbergen (eindredactie) Emmalaan 74 2481 BB Woubrugge telefoon 0172-518 585 e-mail: thea.lansbergen@ziggo.nl*
- *Arjen Schreuder*
- *Anneke Zwarst*

Basisvormgeving en opmaak
Blikveld, Zandvoort

Aan dit nummer werkten mee
Peter van Hoesel
Rietje Meijer
René van Tienhoven
Anneke Zwarst

Foto's en illustraties
Archief Rietje Meijer
Archief René van Tienhoven
Thea Kok
Bep van der Laan
Rinus Rodenburg
Hugo Tander

Fotobewerking
Hugo Tander

www.hemessen.nl

•••••

Op tijd opzeggen!
Wilt u – om wat voor reden dan ook – uw lidmaatschap van de Historische Vereniging niet verlengen, vergeet dan niet dit tijdig (vóór 1 december) schriftelijk te melden aan onze penningmeester: Frits Rohling,
Theo Bosmanlaan 17, 2355 DA Hoogmade,
e-mail: tjerkhiddes@kpnplanet.nl.

Lidmaatschap
Wilt u onze Historische Vereniging steunen en de Jacobsladder voortaan elk kwartaal thuis ontvangen? Bel, schrijf of mail dan naar onze secretaris, Anneke Zwarst, a.h.zwarst@ziggo.nl
(Zie onze site www.hemessen.nl)
De contributie bedraagt € 15,- per jaar en € 20,- voor hen die dit blad per post ontvangen. Te voldoen na ontvangst van de nota op de rekening bij de Regiobank, nummer NL28 RBRB 0850 0174 16 t.n.v. de Penningmeester van de Historische Vereniging 'Otto Cornelis van Hemessen'.

De Jacobsladder is een uitgave van de Stichting tot Behoud van het Cultureel Erfgoed van Jacobswoude.

ISSN 0168-1079
© Historische Vereniging 'Otto Cornelis van Hemessen'. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Van de voorzitter

Tja, alweer januari nu ik dit schrijf, en buiten -7 C. Nog even en de schaatsen gaan wellicht weer eens onder. Zou wel mooi zijn, na zo'n lange tijd. Maar als u dit leest is het buiten misschien wel weer voorjaar…

Dit nummer heeft weer mooie artikelen om te lezen: over de eerste gemeentelijke herindeling, 25 jaar geleden…… Verder deel 2 van de wandeling door de Vierambachtspolder, en een stuk over het isolement van Hoogmade in vroeger tijden.
Weliswaar niet allemaal heel oud, maar voor onze dorpen en de inwoners toch een belangrijk stukje geschiedenis.
Verder ook graag aandacht voor onze website, www.hemessen.nl, zeker de moeite van het kijken waard.
Wat ook de moeite meer dan waard was, was de tentoonstelling in ons Museum O.C. van Hemessen van de Woubrugse tekenaar Jur Windhorst. Een schitterend overzicht van zijn werken. Als u het hebt gemist, dan raad ik u het, weliswaar beknopte, maar fraaie boek aan dat ter gelegenheid van deze tentoonstelling is vervaardigd.
Ook graag uw aandacht voor de Algemene Leden Vergadering op 2 juni, met een bijzondere inleiding. Om u alvast in de stemming te brengen vindt u op pag. 17 het verslag van de vergadering van vorig jaar, en daarachter de verantwoording van onze penningmeester.
Ook met de najaarsexcursie zijn we bezig. We gaan het toch weer proberen.

En dan bijna als laatste de oproep om even uw mailadres door te mailen aan onze secretaris, Anneke Zwarst.

Ten slotte, veel leesgenoegen!

Ben Beukenholdt

INHOUDSOPGAVE

- Van de voorzitter 1
- Gemeentelijke herindeling in de jaren tachtig 3
- Isolement Hoogmade in vroeger tijden 9
- Wandeling Vierambachtspolder, deel 2 11
- Nostalgie Woubrugge en Hoogmade 15
- Verslag ALV 2014 17
- Verslag van de penningmeester over 2015 18
- Hoogmade Toen en Nu 20

Voor uw agenda

Op donderdag 2 juni a.s. houden wij onze algemene ledenvergadering weer in Café Die Twee, Bateweg 78, Woubrugge. Na afloop van de ALV die om 20.00 uur begint spreekt drs. Evert van Ginkel. Hij heeft een interessante lezing, getiteld De dood in archeologisch Zuid-Holland.
Van Ginkel vertelt over de ontdekking van, en het onderzoek naar, menselijke resten die bij opgravingen worden aangetroffen, van de Steentijd tot de Bataafse Republiek.
Skeletten, gecremeerde botresten, de vormen van graven en de voorwerpen in die graven laten zien hoe men vroeger leefde en stierf, hoe men begraven werd, en wat de nabestaanden zich van de dood en het hiernamaals voorstelden. Geen twee begrafenissen waren gelijk, net zo min als twee mensenlevens gelijk zijn. Negenduizend jaar geschiedenis van onze provincie worden geïllustreerd aan de hand van twintig begrafenissen van mannen, vrouwen en kinderen.
Evert van Ginkel (1955) studeerde prehistorie in Leiden en werkt sinds 1985 als schrijver, tentoonstellingsmaker en filmer over archeologische en (cultuur)historische onderwerpen. Hij is mede-eigenaar van bureau TGV teksten en presentatie, een van de eerste zelfstandige archeologische bedrijven in Nederland. In 2009 schreef hij samen met archeoloog Leo Verhart 'Onder Onze Voeten', een dik, rijk geïllustreerd overzicht van de Nederlandse archeologie voor een breed publiek. Het werd in 2010 onderscheiden met Het Lintje van de Boekverkoper.

Expositie Jur Windhorst succes!

De expositie van tekeningen van Jur Windhorst die onlangs in het Museum Van Hemessen werd georganiseerd was een groot succes. Tientallen dorpsgenoten bewonderden zijn tekeningen, vaak onder het ophalen van herinneringen aan het vroegere Woubrugge.
Het bestuur van de Stichting tot Behoud van het Cultureel Erfgoed die deze tentoonstelling in het museum organiseerde is blij met deze enthousiaste belangstelling. Er zijn dan ook plannen voor meer exposities met uiteenlopende onderwerpen. U hoort er meer over!

Hebt u uw e-mailadres al doorgegeven?
Onze secretaris, Anneke Zwarst, is er blij mee. Een mailtje aan haar (a.h.zwarst@ziggo.nl) is voldoende!

www.hemessen.nl
Onze voorzitter schreef het al: neem er eens een kijkje

Van de Baan naar de Kom en het Plein
Dorpscentrum Hoogmade: 10 jaar De Kom
Dit door Frans Witteman geschreven boekje verscheen net voor Kerst, en het is nu al bijna uitverkocht. Mocht u een exemplaar willen hebben, wees er dan snel bij! De prijs bedraagt € 7,50. Het kan besteld worden bij Frans Witteman (franswitteman@kpnmail.nl), tel. 06 5377 5400, of Frits Rohling van de Historische Vereniging, tjerkhiddes@kpnplanet.nl, tel. 071-5018645.

Op **22 januari 2016** is de heer A.C. (Aad) van Mil overleden.
Aad was lid van onze vereniging en, hoewel geboren in Woubrugge, zeer begaan met de historie van het dorp Hoogmade. Voornamelijk vanwege zijn katholieke achtergrond en zijn sterke binding met de kerk in Hoogmade waar hij jarenlang koster is geweest, en hij zich als vrijwilliger inzette voor het behoud van het kerkelijk erfgoed in Hoogmade. Aad is vanaf zijn jeugd bezig geweest om Hoogmade op de 'gevoelige plaat' vast te leggen voor het nageslacht. Hij heeft in de loop der jaren een aanzienlijke collectie films en foto's samengesteld, die een goede indruk geven van alle veranderingen en het dagelijkse leven in het dorp aan de Does. Met Aad zien wij een markant persoon uit Hoogmade verdwijnen.

Op weg naar gemeentelijke herindeling: hoe ging dat in de jaren '80?

door Peter van Hoesel

Op 1 januari jl. was het 25 jaar geleden dat de gemeente Woubrugge/Hoogmade ophield te bestaan. De gemeentelijke herindeling was een feit, en onze gemeente ging samen met Leimuiden en Rijnsaterwoude op in Jacobswoude. Op verzoek van de redactie blikte Peter van Hoesel, voormalig voorzitter Werkgroep Herindeling Gemeente Woubrugge, terug op die geschiedenis.

Tegenwoordig is er niet veel commotie meer over schaalvergroting van gemeenten. Door de decentralisatie van belangrijke overheidstaken naar gemeenten kunnen zelfs verstokte aanhangers van kleine gemeenten in deze tijd niet veel meer inbrengen tegen de vorming van grotere gemeenten. Het is zelfs de vraag of er nog verstokte tegenstanders te vinden zijn.

Dat lag in de jaren '80 wel anders. Van decentralisatie van rijkstaken was nog nauwelijks sprake, hoewel dit in die tijd werd aangekondigd als een noodzakelijke (toekomstige) ontwikkeling. De landelijke en provinciale politiek waren indertijd groot voorstander van schaalvergroting van gemeenten, waarbij enigszins minachtend werd neergekeken op 'dorpspolitiek'.
Maar in plattelandsgemeenten heerste veel verontwaardiging over de herindelingsdrift bij rijk en provincie. Zij probeerden die verontwaardiging te bezweren door erop te wijzen dat er geen sprake meer zou zijn van een algemene bestuurlijke herindeling, maar van een zogenoemde knelpuntenbenadering. Een andere geruststelling bestond eruit, dat er geen 'nodale' maar slechts een 'zonale' herindeling zou komen, wat inhield dat kleine gemeenten bij elkaar werden gevoegd en niet zouden worden ingedeeld bij grote gemeenten zoals – in ons geval - bij Alphen of Leiden.

Zinvol?

Dat stelde de kleine gemeenten bepaald niet gerust, want als je vervolgens vroeg om welke knelpunten het dan zou gaan, kwam men eigenlijk niet verder dan te stellen dat een kleine gemeente nu eenmaal over onvoldoende bestuurskracht beschikt, waarbij dan als anekdotisch voorbeeld werd gewezen op de kwetsbaarheid bij ziekte van ambtelijke dossierhouders die als enige kennis hadden van bepaalde dossiers.

En als je vroeg naar de winst van het bij elkaar voegen van elf dorpen die elkaar nauwelijks kennen, kwam daar helemaal geen antwoord op. Binnen de gemeente Woubrugge wisten oude Hoogmadenaren te vertellen hoe lang het had geduurd voordat de inwoners van het kleine overwegend katholieke Hoogmade enigszins het gevoel kregen mee te tellen in het grotere overwegend protestante Woubrugge. Als het in twee dorpen al zo moeilijk gaat, wat dan te denken van een samenvoeging van elf dorpen?

Actie!

Om het zacht te zeggen was er sprake van een tamelijk zwakke argumentatie van de kant van de provincie bij de openbaarmaking van hun eerste herindelingsplan, dat voor Woubrugge een indeling zou inhouden bij wat we toen de 'grote Braassemgemeente' noemden. Het is natuurlijk ironisch dat die grote Braassemgemeente inmiddels toch een feit is geworden in de vorm van de huidige gemeente Kaag en Braassem. Daarover straks meer.
Die beroerde argumentatie van de provincie was voor de toenmalige gemeente Woubrugge meer dan voldoende aanleiding om over te gaan tot de instelling van een Werkgroep Herindeling

Gemeente Woubrugge. Die naam lijkt wat vreemd gekozen, want het suggereert dat Woubrugge zich hiermee al wilde voorbereiden op een herindeling, maar eigenlijk was het tactiek richting provincie en (later) rijk. Met een strijdbare benaming die alleen maar tegenstand zou uitstralen zou de werkgroep waarschijnlijk minder gehoor krijgen bij de provinciale en landelijke politiek. Sterker nog, de werkgroep heeft in de beginperiode van zijn negenjarige bestaan juist een neutraal standpunt gehanteerd (geef de provincie het voordeel van de twijfel) en is vervolgens serieus op zoek gegaan naar gegronde motieven achter de herindelingsplannen.
In de werkgroep zaten geen bestuurders, raadsleden of ambtenaren van de gemeente. Ook dat was een tactische zet, want daarmee kon het gemeentebestuur altijd nog een ander standpunt betrekken dan de werkgroep, als dat nodig zou zijn. Overigens heeft zowel het college als de raad van de gemeente Woubrugge zich gedurende de gehele periode volledig achter de adviezen van de werkgroep gesteld.

Wat, knelpunten?

De werkgroep heeft zich op vele manieren laten informeren over de gemeentelijke herindeling. De relevante literatuur werd gelezen, er werd contact gelegd met diverse deskundigen, zowel ervaringsdeskundigen als wetenschappers (zoals de bestuurskundigen Brasz en Derksen), er zijn meerdere discussiebijeenkomsten georganiseerd, er werden hoorzittingen bijgewoond (waar de werkgroep het woord voerde namens Woubrugge) en er is gesproken met alle politieke sleutelpersonen in de regio (bestuurders en raadsleden van aanpalende gemeenten), bij de provincie (gedeputeerden, statenleden) en later ook bij het rijk (staatssecretaris, alle woordvoerders in de Tweede Kamer en in de Eerste Kamer).
Op basis van al die informatie moest de werkgroep herhaaldelijk concluderen dat er eigenlijk helemaal geen bestuurlijke knelpunten aanwezig waren en zeker niet bij de eigen gemeente Woubrugge. Weliswaar werd er door de gemeente op allerlei gebieden samengewerkt met andere gemeenten (meestal via de Wet Gemeenschappelijke Regelingen), maar dat functioneerde eigenlijk prima en al die samenwerking zou ook na de herindeling onverkort nodig blijven (alleen een schaalvergroting op megaschaal zou leiden tot vermindering van zulke samenwerkingsverbanden). De gemeente Woubrugge bleek dus te worden geconfronteerd met een oplossing voor een niet bestaand probleem. Waarbij er ook nog eens een paar forse nadelen moesten worden geslikt: minder betrokkenheid van burgers bij het gemeentebestuur en (nota bene) hogere kosten per inwoner (nog afgezien van de eenmalige kosten van de herindeling).

Een kleine kanttekening moet hierbij wel worden gemaakt. Het gebrek aan argumenten van hogerhand paste natuurlijk prima bij het bestaande vooroordeel in Woubrugge dat er helemaal geen herindeling moest komen. Aan de andere kant was de werkgroep nogal onthutst over die magere onderbouwing van de provincie. Je voelde je daardoor zelfs wat onzeker, omdat het erop leek dat het helemaal niet ging om goede argumenten maar om een bestuurlijke ideologie van hogerhand - waartegen elke argumentatie van beneden te pletter zou lopen.

Plan van aanpak

Wat te doen? De werkgroep zag in dat alleen maar protesteren weinig zou helpen. Er was een strategie nodig waarbij het protest vanuit de bevolking natuurlijk de nodige ruimte zou krijgen, maar dat zou niet de hoofdlijn moeten zijn. Een goede strategie moest strijden met de wapens die ook door de hogere overheden werden gehanteerd.
Die strategie kwam neer op het ontwikkelen van alternatieven voor de herindeling, met de nodige onderbouwing (heel wat degelijker dan die van de hogere overheden) en met een groot draagvlak in de regio. Het was meteen al duidelijk dat daarvoor samenwerking met de andere gemeenten in de regio nodig zou zijn en die samenwerking kwam er gelukkig ook, van harte zelfs. Je zou kunnen zeggen dat de Woubrugse werkgroep daarmee de hele regio op sleeptouw nam.

Dit plan van aanpak leek succesvol. In eerste instantie lukte het om het plan van de grote Braas-

semgemeente van tafel te krijgen. De provincie ging mee met een minder grootschalig alternatief, nog niet wat we in Woubrugge graag wilden, maar het vermeende gedrocht van een gemeente waarvan het centrum bestaat uit een grote plas water (zo zagen we dat toen) ging alvast niet door. In tweede instantie was het doel om het nieuwe plan van de provincie via het rijk nog kleinschaliger te maken. Het alternatief dat de werkgroep na een intensief proces ontwikkelde en dat werd ondersteund door de betreffende gemeenten luidde als volgt: Nieuwveen met Zevenhoven, Leimuiden met Rijnsaterwoude, Ter Aar, Woubrugge.
Vervolgens heeft de werkgroep alles op alles gezet om dit plan aan de diverse landelijke sleutelpersonen uit te leggen. Tijdens dat proces werd de werkgroep zwaar op de proef gesteld, omdat toen pas goed bleek hoe het werkt in de landelijke politiek. Je zou alleen al een roman kunnen schrijven over de wijze waarop plechtige beloften van landelijke politici niet veel later schaamteloos werden gebroken. Dat neemt niet weg dat ons plan in de Tweede Kamer gedeeltelijk werd overgenomen.
Bij de herkansing in de Eerste Kamer hebben we opnieuw geprobeerd ons plan volledig te laten slagen. Dat lukte bijna, want we kwamen maar een paar stemmen te kort, maar dat was voor ons indertijd zelfs geen schrale troost.

Pyrrusoverwinning

Wat het algehele resultaat van de werkgroep betreft kun je natuurlijk zeggen dat het ten dele de gewenste uitkomst opleverde. Helaas gold dat juist niet voor Woubrugge want de gemeente Woubrugge moest opgaan in Jacobswoude, terwijl Ter Aar (dat nota bene niet eens actief meedeed met het plan) wel zelfstandig mocht blijven.
Laten we eerlijk zijn, het ging ons juist om het zelfstandig houden van Woubrugge. De halve overwinning die nota bene al bij de provincie was geboekt en die leidde tot de gemeente Jacobswoude bleek achteraf gezien eigenlijk een pyrrusoverwinning, want leidde al vrij snel tot de opmaat naar een tweede herindeling die de halve overwinning van de jaren '80 alsnog teniet deed. Als we dat toen hadden geweten, hadden we beter meteen het initiële plan van de provincie kunnen accepteren.

Moeten we nu nog treuren om het teloor gaan van de gemeente Woubrugge? Met de kennis van nu lijkt dat niet meer op zijn plaats. Die grote Braassemgemeente met elf dorpen blijkt eigenlijk redelijk te functioneren en in de meeste dorpen is er een actieve dorpsraad gekomen die het gemeentebestuur waar nodig wakker houdt. De schaalvergroting blijkt bij burgers ook niet erg te spelen. Het blijkt eigenlijk meer een kwestie te zijn geweest voor insiders met een actieve rol in of rond het gemeentebestuur dan een kwestie die alle burgers raakte.
De decentralisatie van belangrijke takenpakketten van het rijk naar de gemeenten lijkt door de huidige gemeente vrij goed te kunnen worden behapt, terwijl dat in de voormalige gemeente Woubrugge waarschijnlijk tot de nodige problemen zou hebben geleid.
Sterker nog, er wordt in verband met al die decentralisatie al nagedacht over verdere schaalvergroting. Maar of dat zinvol zou zijn kan op basis van de bovengeschetste recente geschiedenis niet worden uitgemaakt.

Gemeentebelang

Een van de politieke partijen van de gemeente Woubrugge/Hoogmade, Gemeentebelang, was bepaald geen voorstander van de gemeentelijke herindeling.
Al in februari 1986 schreef Jaap Haasbroek, voorzitter van de partij, erover: "[.....] Tenslotte de gemeentelijke herindeling]. Terwijl er in de betrokken dorpen eigenlijk geen mens het nut van deze al jaren durende exercitie inziet (integendeel!) wordt er achter een aantal bureaus in Den Haag onverdroten doorgegaan. Naar men zegt zullen er in de loop van dit jaar beslissingen worden genomen. Wij hopen dat men ook in Den Haag tot inzicht komt, en in ieder geval van het koppel Hoogmade-Woubrugge afblijft. Als dit resultaat zou worden bereikt is dat vooral te danken aan de onvermoeibare werkgroep 'Herindeling Gemeente Woubrugge". Deze werkgroep heeft, naast het verzamelen van informatie en het geven van voorlichting, de kracht

van een kleine gemeente nog eens zonneklaar aangetoond: de bereidheid om je in te zetten voor het wel en wee van je dorp."

Op de foto het bestuur van Gemeentebelang (tevens werkgroep Herindeling Gemeente Woubrugge) dat de handen uit de mouwen steekt bij de start van de rondweg om Hoogmade, 1986. (Foto Hugo Tander)

1 J.N. Haasbroek
2 J. Scheelbeek
3 mw C.H.M. de Lange-Koenders
4 P.H.M. van Hoesel
5 T.M.A. Aardema
6 R. de Jong
7 mw M. Weimar-Pikaar
8 G.J.J. Beukenholdt
9 W.J. Rikkers
10 G.G.M. Jansen
11 H.J.C. Bosman
12 G.M. Kok
13 T.G.J. van den Berg
14 H.Th. Wijsman

Het heeft Hare Majesteit behaagd 28.12.1990

Tijdens de laatste raadsvergadering van de gemeente Woubrugge kregen vijf leden van de gemeenteraad door burgemeester D. Brouwer de Koning een koninklijke onderscheiding opgespeld. Op de foto poseren de decorandi onder de gemeentevlag van Woubrugge.
Th.J. Van Wieringen (63) wethouder, tevens loco-burgemeester, ontving als enige de versierselen die horen bij Ridder in de orde van Oranje-Nassau.
De raadsleden H. Brunt (69), wethouder dr. J.N. Haasbroek (49), J.A. Markx (66) en P.F. Noordam (59) werden onderscheiden met de eremedaille in goud die verbonden is aan de orde van Oranje-Nassau.
In zijn afscheidstoespraak had de burgemeester voor ieder waarderende woorden.

De heer van Wieringen had in meer dan veertig jaar met grote trouw en toewijding vele functies in Hoogmade vervuld. Hij kwam in de raad als KVP-er, later voor het CDA.
Nestor Brunt vertoonde grote inzet voor het Christelijk Nationaal Vakverbond.
In de raad vertegenwoordigde hij eerst de ARP/SGP, daarna het CDA en ten slotte de Protestantse Groepering.
Wethouder Haasbroek kwam in 1974 in de raad voor Gemeentebelang. Door zijn initiatief en inzet kon de sporthal in 1986 in gebruik worden genomen. Sinds 1974 is hij conservator van het gemeentemuseum. Veel waardering voor zijn samenwerking.
Raadslid Markx maakte sinds 1958 deel uit van de gemeenteraad. Eerst voor de KVP. Later namens het CDA. Hij heeft jarenlang geijverd voor een RK kerkgebouw in Woubrugge. De Goede Herderkerk kon in 1970 in gebruik worden genomen. Meer dan 30 jaar grote inzet voor de Woubrugse samenleving.
De heer Noordam was eerst fractievoorzitter van het CDU, later van het CDA. Hij was de initiatiefnemer van het 'oude' Woudsoord en heeft met grote trouw vele functies in de Hervormde gemeente vervuld. In zijn danktoespraak nuanceerde hij de loftuitingen. Hij was blij met de onderscheiding maar vermeldde tevens dat 'wij nu wel in het voetlicht treden, maar op de achtergrond zijn zoveel mensen met grote inzet actief. Ik dank God die mij de kracht heeft gegeven om me te kunnen inzetten voor de gemeenschap van Woubrugge.'
De burgervader van Woubrugge antwoordde hierop: 'Ik wens U Gods zegen toe bij al het werk dat U wacht en dat wens ik ook de raad van Jacobswoude toe.'

De werkgroep Gemeentelijke Herindeling kreeg zaterdag 29 december op de afscheidsavond in Het Oude Raedthuys, de bronzen medaille van de gemeente Woubrugge overhandigd. Met dank voor de acht jaar lange hoopvolle inzet die op het allerlaatste moment toch nog nipt de bodem werd ingeslagen. Woubrugge bleef niet langer zelfstandig.

Het laatste Gemeentehuis van Woubrugge.
(Foto Bep van der Laan). <<

Gemeentelijke herindeling, een visie vanuit het personeel

door Anneke Zwarst

De 'dreiging' tot gemeentelijke herindeling hield niet alleen de gemoederen van de Werkgroep en die van het gemeentebestuur onberoerd, er heerste ook onrust onder het personeel. Dat bekeek de kwestie vooral vanuit een andere invalshoek, namelijk het praktisch werken. Met onze teams voor de binnen- en de buitendienst konden we de taken prima uitvoeren. De logica tot schaalvergroting ontging ons volkomen. Daar waar het nodig was werkten we al samen, zoals Peter van Hoesel al aangaf, want het klopte dat niet altijd voldoende specialistische kennis in huis was. Maar of dat met het ongeveer verdubbelen van het personeel wel zo zijn was twijfelachtig. Immers die andere secretarie was weliswaar iets groter, maar ook weer niet groot genoeg om wel alle vereiste specialisten in dienst te hebben. Daarbij hadden de ideeën van het bestuur over herindeling hun weerslag op het personeel. In feite een beetje struisvogelpolitiek tegen beter weten in, want eigenlijk was het besluit op die gedenkwaardige 2 juli 1990 niet echt een verrassing.

En ja, vanaf die beruchte datum moesten we wel aan de gang om twee secretarieën in elkaar te vlechten. Daarbij hadden de Woubrugse ambtenaren het gevoel de tweede viool te moeten spelen, mede als gevolg van het feit dat Leimuiden al in een veel eerder stadium dan de datum van het officiële besluit bezig was met de inrichting van de nieuwe organisatie. Woubrugge liep er telkens een beetje achteraan, maar had toch voldoende pit om tegengas te geven als het ging om het maken van allerlei werkafspraken. Ook het gegeven dat ons prachtige gemeentehuis, net 13 jaar in gebruik, leeg zou komen te staan en ingeruild werd voor een tweedehands houten hut helemaal in Rijnsaterwoude demotiveerde enorm.
De datum 31 december 1990 hing als het zwaard van Damocles boven ons hoofd, zo voelde dat.

Vóór die tijd werd op gepaste wijze afscheid genomen van de oude situatie, onder andere met een heel gezellig feest. De dames personeelsleden van Woubrugge hadden zich geformeerd tot een cabaretgroepje en met veel plezier werden allerlei liedjes geschreven met een terugblik naar wat was, en een vooruitblik op de toekomst en die op een ludieke wijze op die avond werden gezongen. Eén ervan vind ik nog altijd heel toepasselijk:

Wijs: Op een mooie Pinksterdag

Op een mooie julidag
Samen op 't balkon,
Van de Eerste Kamer, in het Haagje, in de spanning
zaten onze Dirk en Ton
Zou het misschien lukken..... op geen stukken.....
Ja, het lukt, oh nee toch niet,
Op een mooie julidag
Oh wat een verdriet.

De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat het niet alleen maar kommer en kwel was. Voor alle partijen was het zoeken naar de juiste formule om samen te werken en er echt een nieuw begin van te maken. Op de ene werkplek lukte dat eigenlijk best goed, op andere plekken kostte het meer tijd. Wat enorm in het voordeel heeft gewerkt was de - tijdelijke - huisvesting: gammel, te koud, te warm, met z'n allen bij elkaar in grote kantoorruimtes. Gek genoeg bleek dat nou juist een voordeel te zijn, want je kon niet om elkaar heen en zo werden die twee 'kampen' al betrekkelijk snel één team.

En als ambtenaar van de gemeente Jacobswoude zou ik, bijna, hetzelfde verhaal kunnen schrijven over de gemeentelijke herindeling per 1 januari 2009. <<

Isolement Hoogmade in vroeger tijden

Tegenwoordig ben je (met de auto) van Hoogmade naar Woubrugge in, nog geen 10 minuten, en naar het centrum van Leiden in dik een kwartier. Onze verre voorouders zouden zich dat niet kunnen voorstellen…. Want Hoogmade lag dan wel midden in Rijnland, makkelijk te bereiken was het dorpje absoluut niet!
Hans van der Wereld schreef er in de Jacobsladder nr. 4 van 1988 een uitgebreid artikel over. Dit kunt u op onze website – www.hemessen.nl. teruglezen.
In dit artikel geven we een samenvatting.

Reizigers vanuit Leiden die naar Hoogmade wilden, deden dat niet zo snel. De weg voerde dwars door het weiland – en in de winter was dat een groot probleem. Dan stond een groot deel van het polderland onder water - dijken waren er nog amper. Dat veranderde pas in de loop van de zeventiende eeuw, toen op initiatief van de boeren de eerste aanstoot werd gegeven tot de oprichting van de polders. Maar het zou nog eeuwen duren voor er goed begaanbare wegen zouden zijn.

Ontsluiting naar Leiderdorp

Hoe de verbindingen naar bijvoorbeeld Leiden waren, leren we uit een brief van burgemeester Nicolaas Samsom d.d. 30 juli 1847 aan de gouverneur van Zuid-Holland. De eerste burger van de nog zelfstandige gemeente Hoogmade klaagde over het feit dat het landpad van Hoogmade naar Leiden veel te wensen overliet, dat de reis door de weilanden voerde en dat de hekken ter plekke met veel gevaar overgeklommen moesten worden. Er waren verder smalle en gammele planken over de poldersloten en 's winters welhaast onbegaanbare dammen door sneeuwwater en hoge waterstand in de polders.
Als de doortocht door de verschillende weilanden door de eigenaren zou worden belet, zouden de ingezetenen van Hoogmade die de markt in Leiden wilden bezoeken, niet anders dan per boot naar de stad kunnen. De burgemeester bepleitte bij het provinciaal bestuur daarom het wegnemen van de hindernissen, "opdat de passage te voet meer voegzaam kan geschieden." Maar er gebeurde weinig, mede doordat men toen nog geen onteigeningswet kende. Teneinde raad verzocht Samsom of Gedeputeerde Staten hun tussenkomst wilden verlenen en of voor rekening van Hoogmade, Woubrugge en Alkemade hekken, planken en dammen verbeterd konden worden. Dat gebeurde; bij de vaste hekken kwamen zelfs zogenaamde 'overstappen'...
Bij het lezen van deze toestanden zal het niemand verbazen dat vóór 1847 tal van Hoogmadese vrouwen zelden of nooit in Leiden kwamen.
De verbinding met Leiderdorp kwam, met medewerking van het provinciaal bestuur, in 1863 tot stand in de vorm van een kronkelig landweggetje. Dat had wel weer de handicap dat er twee tollen waren…

Weg naar Rijpwetering

Pas in 1900 kwam er een weg van Hoogmade naar Rijpwetering, nadat er tientallen jaren door de gemeentebesturen van Woubrugge en Alkemade was gebakkeleid over wie er wat moest betalen. Veel vrouwen, die uit Rijpwetering naar Hoogmade moesten om naar de kerk te gaan waren er heel blij mee. Eindelijk af van die door het hoge gras natte lange jurken….

De Kerkstraat richting Leiderdorp omstreeks 1895.

Kunstweg

Ten slotte de verbinding van Hoogmade naar Woubrugge.Voordat die er kwam moest er ook nog heel wat water door de Does stromen.

De gemeente Hoogmade was in 1855 samengevoegd met Woubrugge en het gevolg van deze 'negentiende eeuwse herindeling' was dat het Woubrugse gemeentebestuur ook de belangen van de Hoogmadenaren diende te behartigen. Daarom wilde men beide dorpen door middel van een weg met elkaar verbinden. Dat was hard nodig ook, want de reis van Hoogmade naar Woubrugge was toen nog net zo gebrekkig en gevaarlijk als hierboven werd geschetst.
Gevaarlijk, ja, want meerdere mensen die door het nachtelijk duister te water raakten verdronken; in de zeventiende eeuw zelfs binnen één jaar twee elkaar opvolgende pastoors van Hoogmade!
Uiteindelijk kon in 1872 een bochtige weg tussen de beide gemeentedelen in gebruik worden genomen.
De aanleg van de nieuwe 'kunstweg' vond zijn bekroning in de bouw van een voor die tijd moderne ophaalbrug over de Does, die daar tot 1965 haar diensten bewees. Maar toen was zij ook uitgediend; het toenmalige verkeer was al te intensief geworden.
Sindsdien nam het autoverkeer met rasse schreden toe; jaar na jaar kwamen er meer auto's door de veel te smalle, dorpse Kerkstraat.
Sinds 1988 is er de mooie, moderne omleidingsweg, waardoor de automobilisten Hoogmade letterlijk links kunnen laten liggen. Zal de Kerkstraat ooit weer diezelfde, dorpse stilte gaan bieden zoals te zien is op de foto? <<

'Een dorp in oorlogstijd'

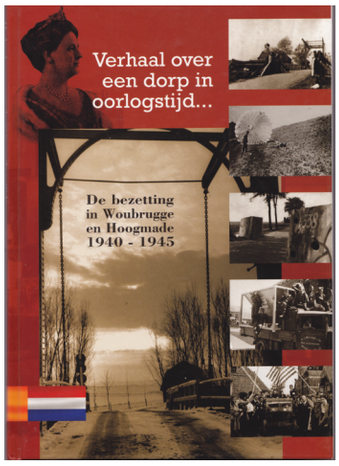

Bij voldoende belangstelling, wij meldden het al eerder, wordt dit boek opnieuw uitgegeven. Het is geillustreerd met tientallen foto's en afbeeldingen van documenten, omvat 88 pagina's, formaat 19.4 x 27.5 cm. De prijs bedraagt €19,50. Wilt u een exemplaar? Geeft u dat dan even door aan Thea Kok, tel.0172-518585. Zij houdt de bestellingen bij en laat u weten of het boek herdrukt gaat worden.

Een wandeling door de geschiedenis van de Vierambachtspolder

In nr. 4 van vorig jaar las u het eerste deel van de wandeling van René van Tienhoven rond de Aspergehof van de familie Noordam. Hieronder deel 2.

De oudste veenontginning

Het dorp Jacobswoude, waarvan je in de 14e en 15e eeuw al van verre de torenspits zag, staat binnen het huidige beheergebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland te boek als de streek waar de oudste veenontginningen begonnen. We praten dan over het jaar 985, toen heel Zuid Holland 2400 inwoners telde, waarvan er 1200 in onze regio Rijnland woonden. (ter vergelijking: in Hoogmade begonnen de ontginningen pas in het jaar 1252). Eén van de belangrijkste redenen waarom de inwoners van Jacobswoude het veen rondom hun dorp afgroeven was, dat turf als brandstof veel meer opbracht dan veeteelt. Holland had weinig hout om te stoken, waardoor turf de enige ruim voorhanden brandstof was. We kunnen ons nu niet meer voorstellen dat het in onze regio zes eeuwen lang overal stonk naar verbrande turf. Als je ooit op vakantie in Ierland bent geweest, herinner je je die lucht ongetwijfeld.

Zoals in het eerste deel van dit verhaal al eerder beschreven, komt overal waar je veen afgraaft onvermijdelijk water. Jacobswoude kwam daardoor in de loop der eeuwen tussen de plassen te liggen en isoleerde zichzelf tot een eiland. De bevolking trok weg en dat na jaren van welstand en grote bloei.

Zand en zeeklei

We maken vanaf het windmolentje een U-bocht en lopen via een tractorbreed betonpad terug naar de boerderij van de familie Noordam. Goed zichtbaar is hier de rulle zeeklei, waar zand en schelpen doorheen zitten. De oeroude zandlagen onder de zeeklei bleken in dit gedeelte van de polder niet al te diep te liggen, en zijn voor de aspergeteelt met kranen omhoog gehaald. Prettige bijkomstigheid is dat zeeklei veel ruller is dan de vette rivierklei langs de Rijn, waar men aan de Oudshoornse kant van de Vierambachtspolder honderden jaren lang aardewerk, stenen en dakpannen van bakte.

Hangplek

Vanaf de boerderij lopen we een stukje noordwaarts over de Boddens Hosangweg richting overzetveer. Na het passeren van het voormalige huis van de beroemde KLM piloot Leendert Sillevis op nr. 92 (een nationale bekendheid die al in 1933 op Indië vloog) kijken we na een paar honderd meter rechts uit over de Zwetweg. Deze weg is aangelegd op het tracé van de verwijderde dijk van de Zwetpolder (zwet betekent grens).
Een stukje verderop volgt links een fraai uitzicht over de Wijde Aa. Het is de plek waar vroeger de galg stond, bij de dukdalf met de witte kop. Waar kwam die galg vandaan? Hij bleef over bij de sloop van het verdwenen dorp Jacobswoude! Men zegt dat deze hangplek gekozen was omdat de brugwachter van Woubrugge dan de galg vanuit zijn brugwachtershuisje in de gaten kon houden….

Verboden toegang

Even voor de aanlegplaats van het pontje begint het grondgebied van de voormalige gemeente Rijnsaterwoude. Het is dit uiterste hoekje van de Vierambachtspolder van slechts 20 morgen groot dat na de drooglegging aan Rijnsaterwoude is toebedeeld. Na het overzetveer is de dijk langs de Braassem verboden voor voetgangers, maar voor onze virtuele wandeling mogen we voor één keer van de betrokken (drie) boeren onze wandeling vervolgen.
Al gauw komen we bij het ruime verbindingsgat dat gegraven is in de nog steeds zichtbare oude dijk. Dit diende om schepen doorgang te verlenen voor de aanvoer van klei en strobalen voor de aanleg van de nieuwe, meer binnenwaarts gelegen hui-

dige dijk. Na de fatale dijkbreuk in 1788 die enkele honderden meters verder oostwaarts plaatsvond, dacht men aanvankelijk aan herstel. Dit is ook aanbesteed, maar de dijkreparatie wilde niet lukken. Toen is besloten achter de oude dijk een nieuwe aan te leggen. Hiervoor moest de gemeente Rijnsaterwoude grond inleveren, wat uiteraard de nodige ophef opleverde. De Rijnsaterwoudenaren eisten schadevergoeding en kregen die ook.

Wie het weet…

Ten behoeve van de jacht staan langs de dijk op gezette afstanden in de rietkraag verscholen schiethutjes. Ze zouden zomaar op dezelfde plekken kunnen staan als de mitrailleursnesten die de Duitsers hier in de Tweede Wereldoorlog aanlegden (en die het verzet vervolgens keurig in kaart bracht en aan Londen doorgaf). Wie weet hier meer over?

Een stukje verder is vanaf de dijk het buitendijkse moerasbos op de eilanden goed zichtbaar. Zo zag voor de vervening van de polder onze hele regio er uit. Je kunt op deze eilandjes bijna niet lopen. Het veen trilt, en hier en daar zak je er in weg.

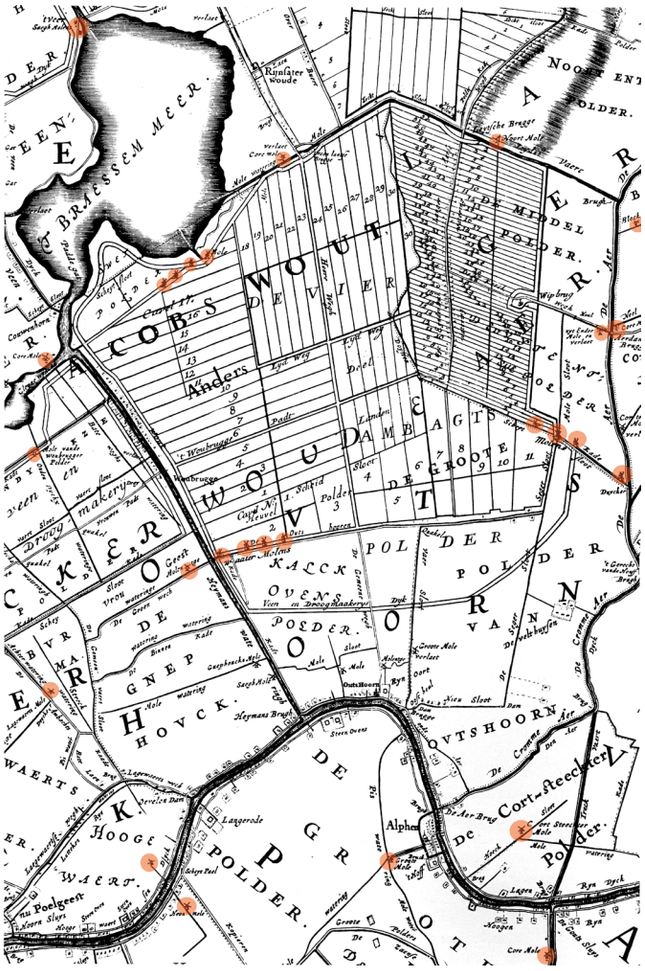

Op deze kaart uit 1746 van de Polder Vierambacht zijn met kleine kruisjes de drie molenviergangen gemarkeerd die de polder in ruim 10 jaar hebben drooggemalen. (kaart Hoogheemraadschap van Rijnland door Melchior Bolstra)

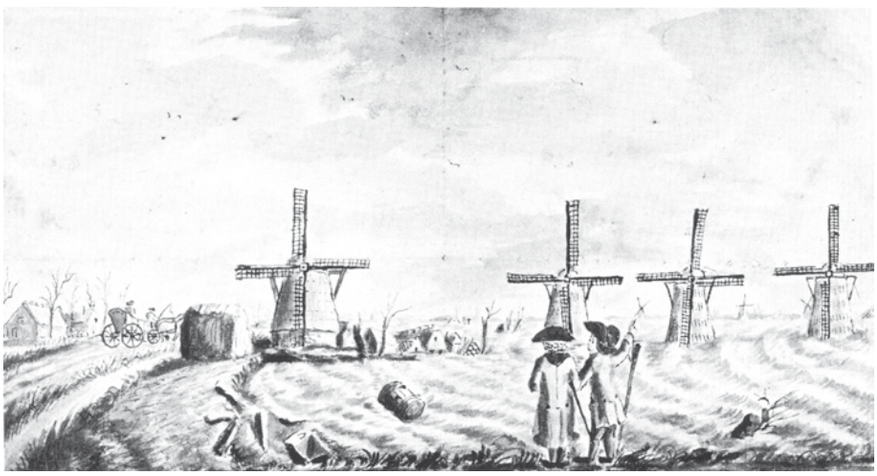

Op deze tekening van I.S. Gueri is de molenviergang aan de Heuvelweg afgebeeld, de zogenaamde 'Heuvelmolens'. Ver op de achtergrond zijn nog net drie van de vier molens langs de Zwetweg zichtbaar. Ter ondersteuning van het stoomgemaal Den Hertog deden de molens nog dienst tot 1893. Helemaal links de tegenwoordige Vierambachtsweg.(Gemeentelijke Archiefdienst Leiden, Prentverzameling nr. 7805)

Vage contouren

Waar de dijk de Zwetweg weer ontmoet, klimmen we over het hek en komen op de plaats waar vier van de twaalf schepradmolens stonden die de Vierambachtspolder droogmaalden. Ze waren elk in staat het water zo'n 1 tot 1,5 meter omhoog te brengen en de bovenste sloeg uit op de Braassemermeer. De funderingen van deze molens zijn nog steeds te vinden. Eén ervan ligt midden in de groene loods op het boerderijtje van Wim Kastelein. Van de twee molens die op en halverwege de dijk stonden zijn de

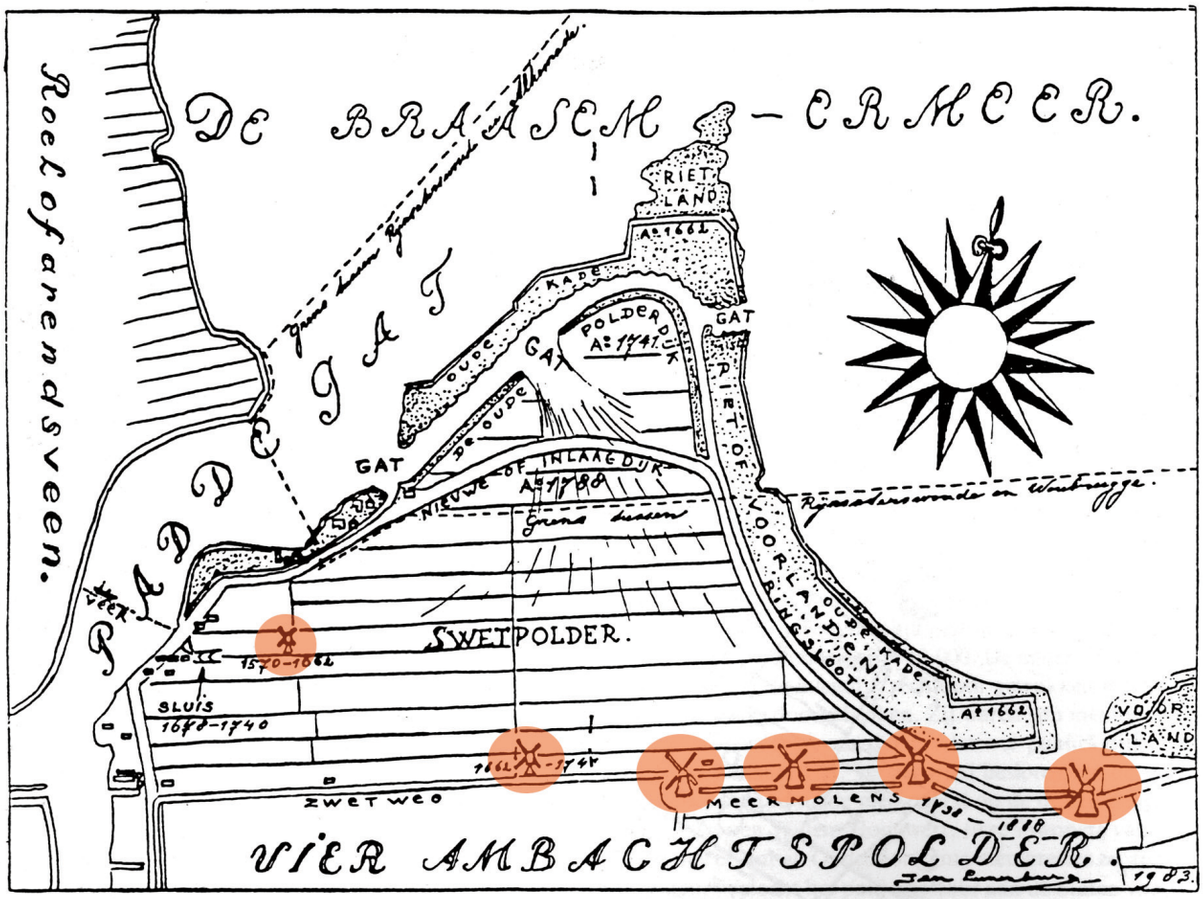

Op deze kaart uit 1746 zijn met kleine kruisjes de talloze molens gemarkeerd die in de 18e eeuw voor droge voeten in onze regio zorgden. Ook de drie molenviergangen die in tien jaar tijd de Vierambachtspolder droogmaalden zijn hier goed zichtbaar.

contouren van een halfrond bordes nog zichtbaar, al heeft de recente dijkversteviging die wel bijna geheel aan het zicht onttrokken. De plek van de eerste (en dus laagste) molen is nog het meest zichtbaar aan de oostkant van de tuinderij direct naast de Zwetweg. De contouren van de tochtsloot die de molens verbond zijn eveneens nog in het weiland te zien.

De tweede molenviergang stond aan de Vierambachtsweg bij het gemaal Den Hertog. Verder was er aan de kant van de Aar nog een molendriegang met wat dichter bij de dijk nog één ondersteunende molen. In 1858 zijn enkele schepradmolens omgebouwd naar meer effectieve vijzelmolens. In 1879 kreeg de windbemaling ondersteuning van het stoomgemaal Den Hertog aan de Vierambachtsweg, dat door middel van een netwerk van tochtsloten het polderwater vanuit het diepste punt van de polder wegpompte. De windbemaling aan de Braassemermeer en de Aar bleef echter nog ter ondersteuning behouden, de eerste tot 1888, de tweede tot 1893. Het stoomgemaal deed ongeveer een halve eeuw dienst. Toen kwam er een elektrische installatie.

Ondanks de niet meer van wind afhankelijke bemaling maakte de Vierambachtspolder nog regelmatig flinke wateroverlast mee. Sommigen beweren dat dit komt doordat het gemaal Den Hertog eigenlijk aan de verkeerde (west)kant van de polder staat. De overwegend westenwind stuwt het water juist naar het oosten, richting Ter Aar. Ook komt er veel water uit de regenafvoer van de grote nieuwbouwwijken in Alphen Noord. Om de polder effectiever droog te malen is recentelijk een tweede elektrisch gemaal aan de Zwetweg geïnstalleerd.

We vervolgen onze wandeling over de Zwetweg en bedenken dat je hier tot de drooglegging van de Vierambachtspolder over de Zwetdijk liep, die

aansloot op de Boddens Hosangweg. Hier eindigt onze wandeling op de boerderij waar ooit donkere turf werd gestoken en nu witte asperges. <<

Vroeger was de aspergeteelt in Nederland geconcentreerd in de Bollenstreek (Noordwijkerhout, Egmond aan Zee, Wassenaar). Rond de Eerste Wereldoorlog verhuisde de teelt echter naar Noord-Limburg. Daar ontstond de bijnaam van asperges 'Het Witte Goud'. Het was de tegenhanger van 'Het Zwarte Goud' dat de Zuid-Limburgers welvaart bracht.'

Een deuk
In de bosrand langs de Zwetweg zit een deuk, die vanuit de polder en zelfs vanaf de Kruisweg zichtbaar is. Hoe komt die deuk daar? Wim Kastelein vertelde me dat hier de vierde molen stond, die 150 jaar lang het polderwater uitsloeg in de Braassemermeer. In het bezinksel dat in de gedempte uitwateringssloot achterbleef wil kennelijk geen boom meer groeien.

- Geschiedenis van het Groene Hart
  Adrie den Boer, Johan de Bruijn, Jan van Es, Arjan van 't Riet
- Oogst van de veenlandschappen
  Hilde E.A. Huizenga
- Polder Vierambacht, De geschiedenis van een droogmakerij Hans van der Wereld

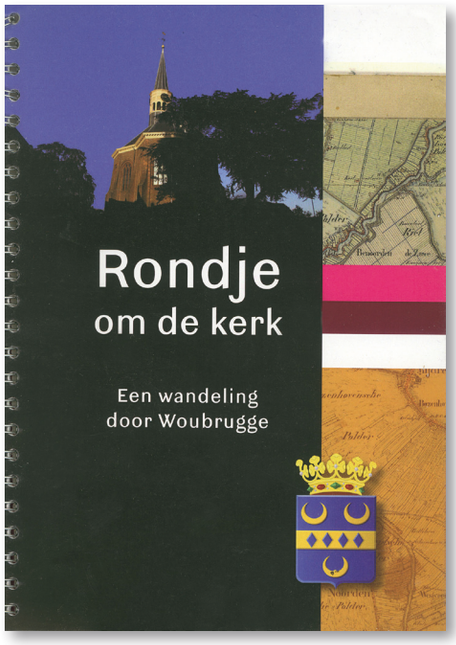

Rondje om de kerk
Rondje om de kerk - Een wandeling door Woubrugge - €€ 5,00
Dit boekje verscheen vorig jaar, was korte tijd uitverkocht, maar nu weer verkrijgbaar. De wandeling voert u vanaf de Dorpskerk, langs de Woudwetering en een stukje door het dorp langs leuke plekjes met als eindpunt het museum en de Dorpskerk. In het boekje vindt u behalve oude foto's informatie over de te passeren plekjes en gebouwen. Het boekje kost €5,00 en is te koop bij Bakker Tijsterman.

Nostalgische terugblik Woubrugge en Hoogmade

Rietje Meijer dook in haar archief en vond weer mooie foto's.Wie herkent zichzelf?

RK Vrouwenvereniging Hoogmade: 'Daagje Uit'!
Na de Tweede Wereldoorlog stond het hele land in het teken van de 'Wederopbouw', maar van lieverlee kwam ook het verlangen om de jaarlijkse reisjes weer aan te vangen. Zo ook in Hoogmade waar de leden van de RK Vrouwenvereniging weer voor het 'daagje uit' op stap gingen.
Rietje Meijer bekeek samen met Cilia van der Ploeg-Zwetsloot (84) het plaatje. Zij is geboren en getogen in Hoogmade en na haar trouwen verhuisd naar Woubrugge.
"Ik ben ook wel eens mee geweest", vertelde ze. "Als ze de bus van Jan Keessen niet vol kregen, werd er onder de RK dames van Woubrugge geloot om een plekje. We hebben veel plezier gehad."
Na een hele tijd puzzelen kwamen de meeste namen van de volgende deelneemsters weer uit de herinnering naar boven. Cilia vermoedt dat de foto uit de zestiger jaren stamt. In ieder geval meer dan een halve eeuw geleden. Frappant detail: alleen de buschauffeur had de broek aan, alle dames hadden zich in hun fleurigste zomerjurken, rokjes, bloesjes en vestjes gehuld.

Jo Pell, mevr. Van Vliet-van Winden, mevr. vd Salm-Hendriks, Annie Nijman-vd Ing, Trees vd Star, L. Colijn-Fransen, M. Disseldorp, Mevr. Borst-van Goozen.
Sien Pell, mevr. Post-Wesselman, C. vd Star-van Beek, L. Wijfje-Colijn, L. Van Goozen-vd Star.
B. Bax-Werkhoven, R. Wolvers-Bruines, C. Oudshoorn-vd Post, M. Lieverse- vd Ploeg, mevr. Borst-van Tol, mevr. Koetsier-van Goozen.
Verder werden ook nog de dames B. De Vette, Nel Roosemalen, Rie van Stralen, G. vd Meer-Post, J. vd Meer-Borst, R. Volwater-Baak en C. vd Star-van Seggelen genoemd.

Koersbalcompetitie feestelijk afgesloten

Sporthal Oudendijk, die dertig jaar geleden officieel geopend werd, was vijf jaar na dato het middelpunt van een feestelijke afsluiting van het koersbalseizoen. In de kantine, waar beheerdersechtpaar Wim en Corrie Bekkering de scepter zwaaide, werd trots geposeerd door alle deelnemers.

Bij de opening sprak burgemeester D. Brouwer de Koning de hoop uit dat de inwoners van 4 - 84 jaar goed en sportief gebruik zouden maken van alle faciliteiten.

Dat was prima gelukt voor de koersballers die onder het motto 'Meer bewegen voor Ouderen' iedere dinsdagmiddag bij elkaar komen om op een mat van drie bij acht meter de koersbalsport te bedrijven.

Bij koersbal gooit men eerst een klein wit balletje op de mat, waarna vervolgens met vier grote ballen geprobeerd moet worden zo dicht mogelijk in de buurt te komen van dit witte balletje.

Het grote verschil met Jeu de Boules, waar de ballen echt gegooid worden, is dat bij koersbal vanaf het moment dat de bal de mat raakt, de bal volledig onder controle gehouden moet worden. De bal maakt namelijk een curve, en dient dus met effect gerold te worden.

In april 1991 werd Johan Meijer de winnaar van de 'Koersbalwisseltrofee'. Runners-up: Piet de Boer en Joke Slingerland.

Eindstand slotmiddag:

Groep 1:

1. Dames Slingerland/Oostende
2. Echtpaar Visser
3. Hr. Slingerland/Mw. Dogterop
4. Hr. Oostende/Mw. Van Es sr.
5. Hr. Meijer/Mw. Van Es jr.
6. Echtpaar Wisman

Groep 2:

1. Echtpaar Flerig
2. Echtpaar Anker
3. Echtpaar Roosemalen
4. Echtpaar De Boer
5. Echtpaar Bulk

Verslag van de Algemene Ledenvergadering van de Historische Vereniging "Otto Cornelis van Hemessen" op donderdag 7 mei 2015

Aanwezige leden (buiten het bestuur): 24
Van de voorzitter Ben Beukenholdt en enkele leden is bericht van verhindering ontvangen.

1. Opening
Arjen Schreuder, secretaris, opent de vergadering als waarnemend voorzitter en heet de aanwezige leden welkom, alsmede de heer Cor Smit die de lezing na de pauze zal verzorgen.

2. Ingekomen stukken en mededelingen
a. De inmiddels in Frankrijk wonende heer Theo Hoekstra heeft een DVD gemaakt van de opening van de Batehof en vraagt of de Historische Vereniging belangstelling heeft voor deze DVD. Voor dit stukje geschiedenis heeft de Historische Vereniging uiteraard belangstelling.
b. In de vorige ALV is al gememoreerd dat een aantal bestuursladen al vele jaren in het bestuur zitting heeft en dat, los van statutaire termijnen, toetreding van "jong bloed" gewenst is. Anneke Zwarst is in 2014 toegetreden als lid en zal nu van rol wisselen met de secretaris. Indien de aanwezige leden hiermee instemmen, zal vanaf heden Anneke secretaris van de Historische Vereniging zijn.
De leden gaan akkoord. In de Jacobsladder zal hiervan mededeling worden gedaan.

3. Notulen van de Algemene Ledenvergadering van 7 mei 2014
Na een leespauze heeft geen van de aanwezige leden opmerkingen of vragen inzake de notulen. De notulen worden vastgesteld.

4. Jaarverslag van de secretaris
5. Jaarverslag van de penningmeester
De verslagen worden door respectievelijk de secretaris en de penningmeester voorgelezen. Naar aanleiding van het financiële verslag merkt Ewout van der Dussen op dat de voorraad boeken op de balans ongewijzigd is en stelt voor de voorraad in één keer af te schrijven. Frits Rohling antwoordt dat momenteel een inventaris plaatsvindt van de boeken en dat daarna het bestuur een standpunt zal innemen.

6. Verslag kascommissie en benoeming nieuwe kascommissie
De kascommissie, bestaande uit Christian Malin en Cees de Lange is vanwege respectievelijk ziekte en vakantie afwezig. Ed Molenaar was bereid de heer Malin te vervangen tijdens de controle en meldt dat bij de controle op 16 april 2015 een keurige administratie is aangetroffen, een aantal steekproeven is genomen en goede antwoorden op gestelde vragen zijn ontvangen. Hij stelt voor, met dank aan de penningmeester, het bestuur decharge te verlenen, wat onder applaus gebeurt. De kascontrolecommissie zal voor het boekjaar 2015 bestaan uit Cees de Lange en Jaap Haasbroek.

7. Begroting 2015
Jan Veraart merkt op dat er bij de uitgaven een bedrag opgenomen is voor de St. Cultureel Erfgoed Jacobswoude en vraagt waarvoor dit bedrag bestemd is. In 2014 zijn hiervoor geen uitgaven gedaan. Frits Rohling legt uit dat de H.V. jaarlijks een bedrag doneert aan de Stichting en dat ook jaarlijks een BTW-verrekening plaats vindt vanwege de publicaties van de H.V.. In 2014 was het saldo € 0,00.

8. Rondvraag
- Vanuit de leden zijn er geen vragen.
- Anneke Zwarst meldt dat de excursie voor 2015 gepland is op zaterdag 26 september. Er liggen formulieren om aan te melden, maar nadere informatie volgt nog.
- Voor de liefhebbers liggen er enkele boeken om aan te schaffen

9. Sluiting
Om 20:35 uur sluit Arjen Schreuder, met dank voor de belangstelling van de aanwezige leden, de vergadering.

Historische vereniging OC van Hemessen

Balans per

		31-12-15		31-12-14			31-12-15		31-12-14
Voorraad					**Eigen Vermogen:**				
Voorraad boeken	€	1.825,00	€	1.500,00	Vermogen	€	11.643,00	€	7.065,00
					Resultaat	€	1.058,00-	€	3.402,00-
Vorderingen									
Contributies 3,3%	€	198,00	€	250,00	**Reserves**				
Advertenties	€	75,00	€	150,00	Reserve uitgaven			€	7.980,00
Liquide middelen:									
Kasgeld	€	74,00	€	90,00	**Kortlopende schulden**				
Regiobank	€	163,00	€	153,00	Nog te betalen				
Regiobank sparen	€	8.250,00	€	9.500,00					
	€	10.585,00	€	11.643,00		€	10.585,00	€	11.643,00

Resultatenrekening

		2015		2014			2015		2014
Inkomsten:					**Uitgaven:**				
Contributies	€	5.858,00	€	5.215,00	Publicaties Jacobsladde	€	6.204,00	€	5.405,00
Rente bank	€	182,00	€	261,00	Overige publicaties	€	589,00	€	75,00
Excursies			€	2.270,00	Portokosten publicaties	€	694,00	€	861,00
Diversen inkomsten	€	77,00	€	1.086,00	Excursies			€	2.783,00
Open dag waterrecr	€	354,00	€	83,00	Watersport Recreatieda	€	65,00	€	65,00
Subsidie gemeente	€	761,00	€	761,00	Advertentie			€	30,00
Advertenties	€	525,00	€	319,00	Kosten vergaderingen	€	284,00	€	315,00
Donaties	€	74,00			Kosten lezingen	€	271,00	€	200,00
					Projectiescherm			€	207,00
Subtotaal	€	7.831,00			Algemene kosten	€	257,00	€	421,00
					St. Cult. Erfg. J'woude	€	403,00		
Vorderingen:					Website	€	210,00	€	36,00
Contributie 3,3%	€	198,00			Kerstattentie	€	108,00	€	97,00
					Kantoorbenodigheden	€	204,00	€	74,00
	€	8.029,00	€	9.995,00		€	9.289,00	€	10.569,00
Verkoop boeken	€	202,00	€	1.400,00					
Publicaties museum			€	15,00					
af: Inkoopwaarde			€	4.148,00-					
af: Presentatiekosten			€	95,00-					
	€	202,00	€	2.828,00-					
					Resultaat boekjaar	€	1.058,00-	€	3.402,00-
	€	8.231,00	€	7.167,00		€	8.231,00	€	7.167,00

Historische vereniging OC van Hemessen

Werkelijk 2015 - Begroting 2016

		werkelijk ***2015***		*begroting* ***2016***
Inkomsten:				
Contributies	€	5.858,00	€	6.000,00
Rente bank	€	182,00	€	150,00
Excursies	€	-	€	2.500,00
Diverse inkomsten	€	77,00	€	150,00
Open dag waterrecr	€	354,00	€	400,00
Subsidie gemeente	€	761,00	€	761,00
Advertenties	€	525,00	€	600,00
Donaties	€	74,00	€	100,00
	€	7.831,00	€	10.661,00
Vorderingen:				
Contributie 3,3%	€	198,00		
	€	8.029,00		
Verkoop boeken	€	202,00	€	800,00
Publicaties Museum			€	15,00
af: Inkoopwaarde	€	-	€	500,00
af: Presentatiekosten	€	-		
	€	202,00	€	1.315,00
	€	8.231,00	€	11.976,00

		werkelijk ***2015***		*begroting* ***2016***
Uitgaven:				
Publicaties Jacobsladde	€	6.204,00	€	6.000,00
Overige publicaties	€	589,00	€	500,00
Portokosten publicaties	€	694,00	€	700,00
Excursies	€	-	€	2.500,00
Watersport Recreatieda	€	65,00	€	65,00
Advertentie	€	-		
Kosten vergaderingen	€	284,00	€	300,00
Kosten lezingen	€	271,00	€	150,00
Algemene kosten	€	257,00	€	150,00
St. Cult. Erfg. J'woude	€	403,00	€	800,00
Folders en convocaties			€	100,00
Website	€	210,00	€	80,00
Kerstattentie	€	108,00	€	100,00
Kantoorbenodigdheden	€	204,00	€	100,00
	€	9.289,00	€	11.545,00
Resultaat boekjaar	€	1.058,00-	€	431,00
	€	8.231,00	€	11.976,00

Hoogmade toen en nu

Op de foto uit 1965/1966 zien we vijf woningen op de hoek van de Kerkstraat en het Noordeinde. Rechts zien we een deel van de nog bestaande 'domineeswoning' – 'het vierkanten huis' op Noordeinde 8. De Van Alcmaerlaan was nog niet aangelegd.
De woningen staan erg laag ten opzichte van het talud van de nieuwe weg. Deze situatie ontstond door de aanleg van de (nieuwe) brug over De Does, die op 16 november 1965 in gebruik werd genomen. De woningen werden in de vergadering van de gemeenteraad in november 1965 onbewoonbaar verklaard. Een tijdje hing er een bord met de tekst: Holbewoners.